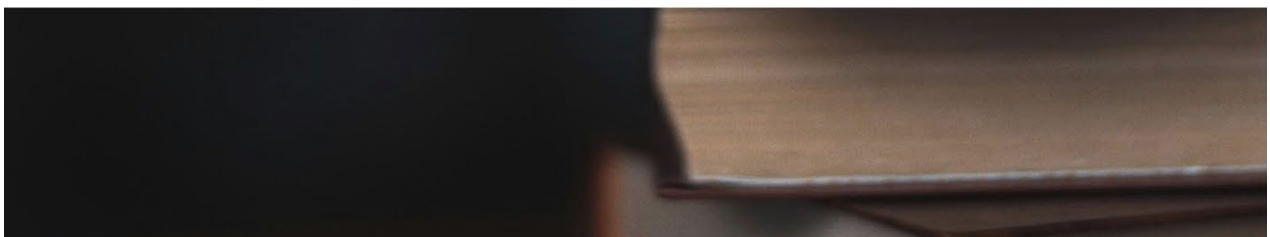

COLOCVIUL
NAȚIONAL
„Paul Cornea”

Rezumate acceptate pentru
secțiunea *Biblioteconomie*

Ediția a II-a
24 - 25 mai 2024

Digitalizarea documentelor de patrimoniu în cadrul Bibliotecii Academiei Române

Mihaela Roxana BUCUR, Școala Doctorală a Facultății de Litere, Universitatea din București

Keywords: *patrimoniu cultural, digitalizare, Biblioteca Academiei Române, informatizare, utilizatori*

Informația a devenit astăzi mult mai accesibilă prin resursele electronice, aflându-se la un click distanță. Bibliotecile trebuie să poată naviga prin acest flux informațional. Pentru a înțelege necesitatea de informare și documentare a utilizatorilor bibliotecii, acestea s-au adaptat folosind noile tehnologii. Una dintre aceste biblioteci este Biblioteca Academiei Române. Pornind de la misiunea sa de a „dezvolta, organiza, conserva, prezerva și de a pune în valoare colecțiile sale naționale [...]”¹ vom analiza modalitatea prin care aceasta s-a adaptat la mediul digital actual.

Documentele de patrimoniu sunt păstrătoare a identității naționale. Colecțiile speciale de carte rară și de patrimoniu au fost mereu în atenția bibliotecilor și a utilizatorilor acestora. Interesul pentru aceste tipuri de documente a crescut. Devin importante pentru lumea academică fiind sursa principală pentru documentarea științifică, pentru specialiștii care doresc o privire asupra documentului sursă, și chiar pentru oamenii simpli care doresc o mai bună cunoaștere a istoriei culturale naționale. Biblioteca Academiei Române are un rol important în salvagardarea, conservarea și păstrarea identității culturale. Astfel, aceasta s-a adaptat folosind noile tehnologii și a implementat digitalizarea colecțiilor sale.

În comunicarea noastră vom oferi exemple concrete prin care Biblioteca Academiei pune la dispoziția utilizatorilor săi, prin intermediul noilor tehnologii, patrimoniul cultural național. Vom arunca o privire asupra proiectelor digitale la care Biblioteca Academiei Române este parteneră și vom exemplifica necesitatea și importanța acestora pentru utilizatorii bibliotecii.

Pericolul mediilor digitale asupra creierului uman

Simona Mădălina CAUTIȘ (CHIRILĂ), Școala Doctorală a Facultății de Litere, Universitatea din București

Keywords: *medii digitale, impact, creier, învățare, repercusiuni*

Creierul uman se află într-un proces continuu de schimbare, se modifică pe măsură ce îl folosim. Se știe că învățarea presupune muncă mentală pe cont propriu. Acum majoritatea elevilor caută pe *Google* iar fotografiile, e-mailurile și muzica se păstrează în *Cloud*.

¹ DUVALMĂ, Elena-Grațiela, Robertino DUVALMĂ E. *Biblioteca Academiei Române: 149 de ani în serviciul comunității academice române*. București : Editura Academiei Române, 2016. A XXVII - a ediție a conferinței Naționale a Asociației Bibliotecarilor din România - Biblioteca fără bariere.

Capacitatea noastră mentală depinde de cât efort mental depunem iar ceea ce ne definește sunt experiențele, acestea sunt stocate în creier. Mediile digitale ne fac să ne folosim mai puțin creierul, iar eficiența acestuia scade cu timpul.

Și dacă totul se salvează în *Cloud* și acesta se evaporă? Ce facem dacă se blochează cunoașterea? Ce cărți trebuie să avem la îndemână?

Sunt întrebări la care trebuie să răspundem văzând că azi lipsesc din ce în ce mai mult gândirea proprie, memorarea și reflecția. Dacă renunțăm la gândire în favoarea mediilor digitale nu înseamnă că vom deveni experți. Mediile digitale creează adicții la fel ca și alte droguri, rețelele sociale duc la izolare socială și la relații superficiale. De asemenea, creează dependență, ne privează de somn, dăunează memoriei, reduc activitatea mentală.

Internetul și dispozitivele nu ne modifică doar gândirea, memoria și atenția, ci și comportamentul social. Creierul nostru e mai întâi și mai presus de toate un creier social deoarece oamenii sunt ființe sociale, le place să vorbească unii cu alții ore întregi. Din păcate azi contactul social a fost înlocuit de rețelele digitale de socializare iar oamenii sunt mai însingurați și nefericiți ca niciodată.

Rolul bibliotecilor publice în combaterea analfabetismului digital din România

Tudor-Gabriel ENE, Școala Doctorală a Facultății de Litere, Universitatea din București

Keywords: *biblioteci publice, competențe digitale, alfabetizare digitală, populație adultă, supraîncărcare informațională*

Rolul acestei cercetări este de a analiza situația alfabetizării digitale în România și modul în care au contribuit bibliotecile publice în procesul de dezvoltare a competențelor digitale în rândul populației adulte. Educarea utilizatorilor români ai internetului este o activitate de interes național, iar abilitățile digitale au devenit esențiale într-o societate în care orice utilizator are acces la numeroase resurse disponibile online. Creșterea nivelului de competență al utilizatorilor este necesar pentru adaptarea la contextul tehnologic actual, întrucât nivelul scăzut al alfabetizării digitale afectează considerabil societatea românească. Această situație este accentuată de contextul informațional actual, utilizatorul devenind responsabil de căutarea, filtrarea și verificarea informațiilor dorite.

Evenimentele medicale și politice din ultimul deceniu au dovedit gravitatea erorilor din procesul de informare și documentare, iar educația digitală este una dintre principalele măsuri de combatere a infodemiei actuale.

Pentru a cuantifica situația actuală a alfabetizării digitale am considerat necesară utilizarea datelor oficiale ale Institutului de Statistică din România (în legătură cu procentajul

populației care utilizează internetul constant) și rapoartele Indicelui economiei și societății digitale realizate de către Comisia Europeană (în legătură cu situația competențelor digitale ale populației care utilizează internetul). Pentru a contextualiza rezultatele actuale am analizat evoluția statistică pe o perioadă de trei ani.

Procesul educațional în rândul populației adulte poate să fie considerată o responsabilitate individuală, însă bibliotecile publice există pentru sprijinirea utilizatorilor în procesul educației permanente. În vederea contextualizării inițiativelor bibliotecilor publice din România, am considerat necesară studierea abordărilor bibliotecilor publice din Statele Unite ale Americii și Suedia.

Obiectivul acestei cercetări este de compara abordarea bibliotecilor publice din România cu cea a bibliotecilor publice din SUA și Suedia, în vederea analizării metodelor folosite de acestea pentru dezvoltarea competențelor digitale în rândul utilizatorilor internetului.

ISNI, identificator de legătură între operă și autorul său : premise pentru implementarea codului ISNI în România

Aurelia GIOLUMA (PERȘINARU), Școala Doctorală a Facultății de Litere, Universitatea din București

Keywords: *Identificare standardizată, ISNI, Patrimoniu documentar național, Fișiere de autoritate, Metadate*

Într-o lume digitală caracterizată de o explozie a informațiilor și o diversitate crescândă a producției culturale, pentru gestionarea și accesul eficient la informații este necesară identificarea precisă, unică a autorilor și a operelor acestora. Pentru produsele editoriale tradiționale există sistemele de identificare standardizată, ISBN, ISSN, ISMN etc., care și-au dovedit eficiența la nivel mondial. Pentru identificarea unică și persistentă a autorilor și a altor categorii de creatori de conținut există ISNI (Codul Internațional Standard pentru Numele Entităților).

Această prezentare explorează premisele pentru implementarea codului ISNI în România și impactul său potențial în cadrul comunității culturale și academice. Implementarea ISNI ar facilita recunoașterea și identificarea clară a autorilor, în domenii precum literatura, muzica, artele vizuale și alte forme de creație culturală. Beneficiile potențiale ale implementării codului ISNI în domeniul editorial pot fi identificate încă din faza de prepublicare, în relație cu Programul Național CIP și ulterior, cu Depozitul legal. Procesul de adoptare și de implementare a codului ISNI ridică o serie de provocări, dar și oportunități asociate cu acest demers.

Apartenența la un sistem internațional de tipul ISNI va permite autorilor români accesul în baze de date internaționale, referențiale ale domeniului, contribuind astfel la promovarea lor.

Prin intermediul acestui sistem de identificare standardizat și global, România ar beneficia de o structură robustă pentru gestionarea și identificarea precisă a creatorilor și creațiilor lor, într-un mod durabil și consistent.

Albumul Sântei Monastiri „Sinaia”- sursă de informații cu privire la viața socio-culturală a orașului până la Marea Unire

Simona Nicoleta LAZĂR (ȚIGĂU), Școala Doctorală a Facultății de Litere, Universitatea din București

Keywords: *album, Mănăstirea Sinaia, interacțiune socio-culturală, Belle Époque, însemnări olografe*

Cercetarea științifică în Arhiva Mănăstirii Sinaia scoate la iveală numeroase documente și informații care arată cum s-a dezvoltat, din punct de vedere socio-cultural, orașul-reședință regală, în perioada Regelui Carol I (și dincolo de aceasta, în interbelic), ca și rolul important pe care l-a jucat, în epocă. Un astfel de document este și *Albumul Sântei Monastiri Sinaia*, inițiat de starețul arhimandrit Nifon Popescu, în anul 1891, cu scopul declarat „de a sub-semna în el Visitatori destinși ai Monastirii, pentru o eternă aducere aminte”.

Departa de a fi un simplu registru de semnături, *Albumul..* relevă o intensă interacțiune a mănăstirii cu societatea – reprezentând toate palierele ei sociale și profesionale –, semnăturile fiind adesea însoțite de însemnări lămuritoare. Regăsim aici membri ai familiilor princiare și regale din toată Europa, membri ai clerului (de la preoți simpli la înalți ierarhi), școala și mediul universitar (elevi, studenți și profesori, deopotrivă), oameni de cultură și fruntași politici.

Remarcăm și prezența românilor de peste munți (până la Marea Unire din 1918, Transilvania fiind în componența Imperiului Austro-Ungar), care întreprind adevărate pelerinaje la mănăstirea prahoveană și în orașul regal. În fine, este marcată aici o serie întreagă de evenimente (unele cu valoare istorică) – de la sfințirea noii biserici a mănăstirii, la botezul Principelui Nicolae, de la inaugurarea primului muzeu monahal din România, la întâlnirea din iunie 1919 a capilor „singuraticelor biserici ortodoxe provinciale” din România Mare, în vederea unirii într-o singură organizație, pe teritoriul noului stat.

Valorificarea dimensiunilor culturale în dezvoltarea website-ului de bibliotecă

Andreea Alexandra NIȚĂ (MITREA), Școala Doctorală a Facultății de Litere, Universitatea din București

Keywords: *website de bibliotecă, Biblioteca Națională a României, strategii online, web design, dimensiuni culturale*

Tehnologiile informatice facilitează, în epoca modernă, distribuția globală a serviciilor oferite de structurile infodocumentare, prin intermediul website-urilor de bibliotecă și a canalelor de comunicare online. Pentru ca interfața web cu utilizatorii să ajute la îmbunătățirea performanțelor organizației, este necesar ca strategiile de dezvoltare a website-ului de bibliotecă să aibă în prim plan o înțelegere profundă a nevoilor utilizatorilor și recunoașterea impactului socio-cultural asupra comportamentului acestora în mediul online.

Cercetăm în lucrarea noastră noua versiune a paginii web oficiale a Bibliotecii Naționale a României, lansată în luna martie 2024, pentru a descoperi în ce măsură răspunde aceasta nevoilor utilizatorilor. Analizăm strategia de dezvoltare a interfeței website-ului, modul în care informația este structurată în spațiul online, metodele de interacțiune cu vizitatorii website-ului, dar și aspectul acestuia. Avem ca punct de referință pentru studiul nostru teoriile interculturale dezvoltate de Geert Hofstede, ce ne ajută să identificăm nevoile și preferințele utilizatorilor din mediul online românesc.

Cercetări anterioare au evidențiat o strânsă conexiune între strategiile de dezvoltare a unui website și mediul cultural al comunității pe care acesta o deservește. Obiectivul nostru este acela de a încerca să definim legătura dintre dimensiunile socio-culturale autohtone și strategiile de dezvoltare web utilizate de către Biblioteca Națională a României, dar și de a stabili în ce măsură noul website îmbunătățește experiența utilizatorilor bibliotecii.

Profesii ale informațiilor în mediul digital

Laura ȚIPRIGAN (RUDEANU), Școala Doctorală a Facultății de Litere, Universitatea din București

Keywords: *profesii, informații, digitalizare, online*

Informația este astăzi la un click distanță. Utilizatorul modern este un om ocupat, grăbit să acceseze servicii și informații din fața propriului calculator sau de pe telefonul mobil. Asistăm tot mai mult la o mutație a serviciilor instituționale și private în mediul online, pentru o mai bună transparență, dar, mai ales, pentru a fideliza utilizatorii și a aduce alții noi.

Într-o lume din ce în ce mai conectată și digitalizată, care a devenit un dat firesc pentru noua generație, furnizorii de servicii au trebuit să se adapteze pentru a rămâne relevanți pe o piață a informațiilor din ce în ce mai concurențială.

Noile resurse informaționale din mediul digital, cum ar fi site-urile, bazele de date, blogurile, platformele de învățare, resursele digitale audio-video, revistele online, cărțile în format digital etc., care presupun sau nu existența unui suport fizic de stocare, au produs mutații în ceea ce privește competențele solicitate specialiștilor din informare-documentare.

Instituții tradiționale în difuzarea, intermedierea și arhivarea documentelor, precum editurile, bibliotecile, arhivele, au migrat cu produsele și serviciile în zona online, unde au apărut și profesiile adecvate noului context digital. Alături de profesiile din această zonă, au apărut altele noi în zona creației de conținut în spațiul online.

În comunicarea noastră ne propunem să prezentăm noile profesii ale informațiilor din mediul digital care se înregistrează în clasificarea ocupațiilor din țara noastră și la nivel european.

Portrete reprezentative ale minorităților în colecțiile bibliotecilor bănățene

Kalinca-Andreea VELCSOV, Școala Doctorală a Facultății de Litere, Universitatea din București

Keywords: *minorități, personalități, biblioteci județene, biblioteci naționale, colecții*

În lucrarea noastră ne propunem să dezvăluim personalitățile marcante din diferite domenii din trei categorii de minorități din Banatul românesc: comunitatea de germani, de bulgari și de romi. Pe lângă cunoașterea acestora din prisma talentului și a domeniului în care sunt recunoscute, unele dintre acestea la nivel mondial, vom realiza o cercetare despre documentele care se regăsesc în instituțiile oficiale culturale despre aceste personalități (în biblioteci bănățene de nivel național și județean dar și în centre culturale sau biblioteci școlare, bibliotecile asociațiilor culturale).

Pentru a veni în întâmpinarea diversității culturale multietnice din regiunea Banatului, bibliotecile au îndeplinit constant funcția unui epicentru de promovare a diversității multiculturale, astfel încât bogăția culturală specifică să fie cât mai bine reprezentată prin colecțiile puse la dispoziție. Atâta timp cât în colecțiile bibliotecilor se regăsesc documente scrise de minorități dar și documente care fac referire la personalitățile diverselor comunități din Banat, se poate spune că aceste instituții sunt centre de învățare, informare și promovare a multiculturalismului.

Transmiterea identității culturale a minorităților nu doar prin tradiții, obiceiuri și istorie ci și prin personalitățile de seamă care le reprezintă, constituie o completare recunoscută mondial despre existența acestora consolidată geografic pe pământul altei națiuni.

Amprenta culturală minoritară este puternică în regiunea Banatului în ceea ce privește aportul de valoare provenit din sursele și resursele minorităților. Personalitățile marcante și reprezentative ale fiecărei minorități din fiecare domeniu reprezintă dovada bogăției culturale identitare. Acestea sunt o mărturie a existenței atât fizice cât și culturale a comunităților dintr-o anumită zonă geografică, în acest caz din Banatul românesc, indiferent dacă unele minorități sunt mai bogat evidențiate prin oamenii de seamă decât altele.